

ИСПИТ ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 2

26. септембар 2020.

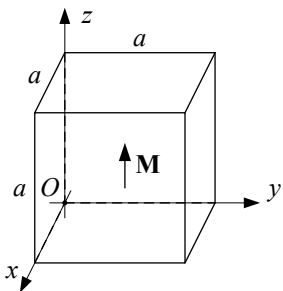
Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба само овога папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Вежбанку ставити у овај папир. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Питања и задаци ће бити прегледани само уколико се налазе на одговарајућим местима. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена. Употреба калкулатора није дозвољена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

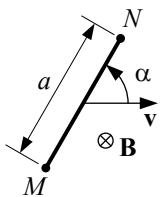
ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)													УКУПНО ПОЕНА	
Група са предавања			Индекс година/број		Презиме и име									
П1	П2	П3	/										ОЦЕНА	
ПИТАЊА									ЗАДАЦИ					
1	2	3	4	5	6	7	8	Укупно	1	2	3	Укупно		

ПИТАЊА

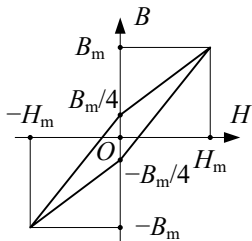
1. Комад феромагнетског материјала облика коцке дужине стране a , приказан на слици, нехомогено је намагнетисан по својој запремини. Вектор магнетизације је дат изразом $\mathbf{M}(x) = M_0 \left(\frac{x}{a}\right)^2 \mathbf{i}_z$, где је M_0 константна величина. Одредити израз за вектор густине површинских Амперових струја на десној површи коцке ($y = a$).

2. Танак проводан штап, дужине a , креће се константном брзином $\mathbf{v}$ у хомогеном сталном магнетском пољу индукције $\mathbf{B}$, као што је приказано на слици. Штап лежи у равни цртежа, а његова оса са вектором брзине заклапа угао α ($0 \leq \alpha \leq \pi$). Одредити израз за разлику потенцијала крајњих тачака штапа, M и N , $V_M - V_N$.

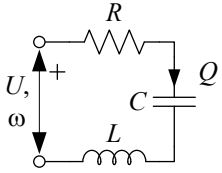

3. На танко торусно језгро, средњег обима l и површине попречног пресека S , равномерно и густо је намотано N завојака. У завојцима постоји прстопериодична струја амплитуде I_m и учестаности f . Циклус хистерезиса материјала од кога је начињено језгро може се апроксимирати паралелограмом, приказаним на слици, где је $B_m/H_m = \mu_n$ константа независна од амплитуде поља. Одредити израз за средњу снагу губитака услед хистерезиса у језгру.

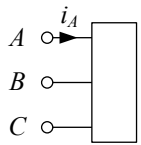
4. Одредити ефективну вредност периодичне струје $i(t) = I_0(1 - 4 \cos \omega t)$, при чему је I_0 позитивна константа.

5. За део кола простопериодичне струје приказан на слици познато је U , ω , R , $L = \frac{2R}{\omega}$ и $C = \frac{1}{\omega R}$. Одредити израз за напон u у тренуцима када је оптерећеност кондензатора једнака нули.

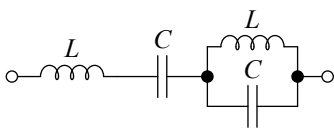
6. Фактор реактивности пријемника који се састоји од редне везе отпорника и кондензатора при кружној учестаности ω је k_{r1} . Одредити фактор реактивности пријемника који се састоји од паралелне везе истог отпорника и истог кондензатора при истој кружној учестаности.

7. Симетричан трофазни пријемник, приказан на слици, прикључен је на симетричан инверзан трофазни систем напона. При томе је $u_{AB} = 1000 \cos \omega t$ V и $i_A = 100 \cos \left(\omega t - \frac{\pi}{6} \right)$ A. Израчунати (а) активну, (б) реактивну и (в) комплексну снагу трофазног пријемника.

(а)
(б)
(в)

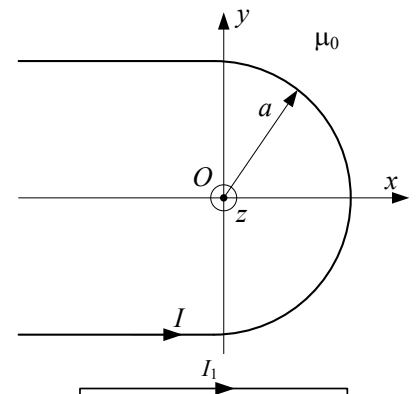
8. За мрежу са слике одредити све антирезонантне кружне учестаности уколико је $C = 1$ nF и $L = 10$ μ H.

ЗАДАЦИ

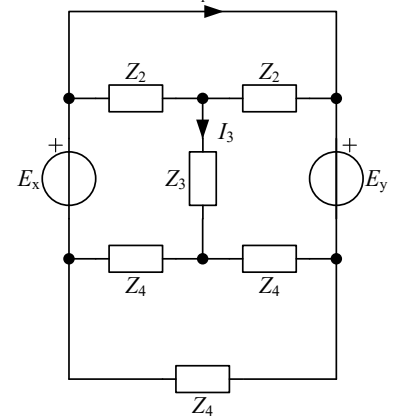
1. (Задатак се ради полазећи од **прве** стране вежбанке.)

Жичана контура, чији је део приказан на слици, састоји се од полукруга полупречника a и две полуправе. Контура лежи у равни Oxy Декартовог координатног система, центар полукруга се налази у координатном почетку, а полуправе су паралелне са x -осом. Контура се налази у вакууму и у њој постоји стална струја I . Одредити израз за вектор магнетске индукције у координатном почетку.

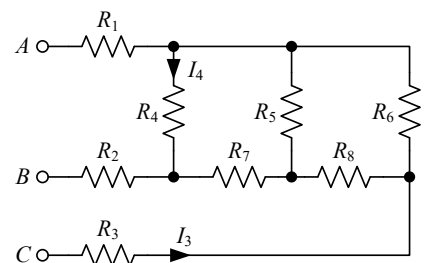
2. (Задатак се ради полазећи од **средине** вежбанке.)

Када је у колу простопериодичне струје, приказаном на слици, $\underline{E}_x^{(1)} = 10$ V и $\underline{E}_y^{(1)} = j5$ V, тада је $\underline{I}_1^{(1)} = 25$ mA и $\underline{I}_3^{(1)} = 10$ mA. Израчунати струје $\underline{I}_1^{(2)}$ и $\underline{I}_3^{(2)}$ када је $\underline{E}_x^{(2)} = 2$ V и $\underline{E}_y^{(2)} = -j$ V.

3. (Задатак се ради полазећи од **последње** стране вежбанке.)

За мрежу отпорника са слике познато је $R_1 = R_2 = R_3 = 30 \Omega$, $R_4 = R_6 = 60 \Omega$, $R_5 = 24 \Omega$ и $R_7 = R_8 = 12 \Omega$. Мрежа је прикључена на симетричан директан трофазни систем линијских напона ефективне вредности $U = 1$ kV. Израчунати ефективну вредност струје (а) I_3 и (б) I_4 .

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 2 ОДРЖАНОГ 26. СЕПТЕМБРА 2020. ГОДИНЕ

У заградама су бројеви поена за тачан одговор, односно тачно решење.

ПИТАЊА

1. $\mathbf{J}_{sA} = \mathbf{M} \times \mathbf{i}_y = -M_0 \left(\frac{x}{a}\right)^2 \mathbf{i}_x$ (5). Видети и 74. задатак из трећег дела збирке.
2. $V_M - V_N = -vBa \sin \alpha$ (5). Видети и 117. задатак из трећег дела збирке.
3. $P_h = \frac{\mu_n f S N^2 I_m^2}{2l}$ (5). Видети и 218. задатак из трећег дела збирке.
4. $I = 3I_0$ (5). Видети и 26. задатак из четвртог дела збирке.
5. $u(t_1) = U$ (3) и $u(t_2) = -U$ (2), при чему су t_1 и t_2 тренуци када је оптерећеност кондензатора једнака нули. Видети и 80. задатак из четвртог дела збирке.
6. $k_{r2} = -\sqrt{1 - k_{r1}^2}$ (5). Видети и 169. задатак из четвртог дела збирке.
7. (а) $P = 25\sqrt{3}$ kW (2), (б) $Q = 75$ kvar (2) и (в) $\underline{S} = P + jQ = 25\sqrt{3}(1 + j\sqrt{3})$ kVA (1). Видети и задатке 381–385 из четвртог дела збирке.
8. Антирезонантне кружне учестаности су $\omega_{a1} = 0$ (1), $\omega_{a2} = \frac{1}{\sqrt{LC}} = 10^7$ s⁻¹ (3) и $\omega_{a3} \rightarrow \infty$ (1). Видети и задатке 430–435 из четвртог дела збирке.

ЗАДАЦИ

1. Вектори магнетске индукције у тачки O који потичу од полуправих су $\mathbf{V}_1 = \mathbf{V}_2 = \frac{\mu_0 I}{4\pi a} \mathbf{i}_z$ (8), док је вектор магнетске индукције који потиче од полукруга $\mathbf{V}_3 = \frac{\mu_0 I}{4a} \mathbf{i}_z$ (8). Тражени вектор магнетске индукције је $\mathbf{V} = \mathbf{V}_1 + \mathbf{V}_2 + \mathbf{V}_3 = \frac{\mu_0 I}{4a} \left(\frac{2}{\pi} + 1\right) \mathbf{i}_z$ (4).
2. Тражене струје су $\underline{I}_1^{(2)} = (3 + j4)$ mA (10) и $\underline{I}_3^{(2)} = (1,2 - j1,6)$ mA (10). Погледати и задатак 310 из четвртог дела збирке.
3. Тражене ефективне вредности струја су (а) $I_3 = \frac{25}{\sqrt{3}}$ A (12) и (б) $I_4 = \frac{25}{6}$ A (8). Погледати и задатак 373 из четвртог дела збирке.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА БИЋЕ ОБЈАВЉЕНИ ДО 29. СЕПТЕМБРА У 18 ЧАСОВА.
- ПРИМЕДБЕ НА ДОБИЈЕНЕ ОЦЕНЕ СТУДЕНТИ МОГУ ДА УПУТЕ МЕЈЛОМ НА АДРЕСУ ssavic@etf.rs, ПРЕМА УПУТСТВУ ОБЈАВЉЕНОМ НА ЛИНКУ http://oet.etf.rs/Primedbe_na_ocene_iz_predmeta_grupe_Osnovi_elektrotehnike.pdf, НАЈКАСНИЈЕ ДО 30. СЕПТЕМБРА У 18 ЧАСОВА.

Са предмета Основи електротехнике